
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Петров Д.О., викладач кафедри фізичного виховання №2

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого (Харків)

Використання у навчальному вузівському процесі сучасних технологій – ефективний метод поліпшення навчального процесу з фізичної культури в школі. Основне завдання інтерактивного навчання на уроці фізичної культури полягає в тому, щоб забезпечити максимально-продуктивну діяльність кожного студента, надати оптимальний руховий режим, повніше мобілізувати їх здібності.

Використання інноваційних технологій фізичного виховання студентів на уроках фізичної культури та в позанавчальний час дає змогу викладачу виконувати одну з головних вимог як до сучасного уроку, так і взагалі до фізичного виховання учнів, а саме, у поєднанні з освітньою спрямованістю досягти високої компактності, динамічності, емоційності занять, які стимулюють активність та інтерес студентів до занять фізичними вправами.

Особливе місце в цьому виховальному процесі приділяється викладачу фізичної культури. Він один з перших, а інколи і єдиний є таким суб'єктом для більшості студентів, яка в змозі на високому професійному рівні допомогти їм у розвитку рухових здібностей, які забезпечують підготовку до вибору майбутньої професії. Він виховує всебічно-розвинуту особистість, вчить гармонійно поєднувати духовне й фізичне удосконалення, усю манеру поведінки людини.

Ключові слова: спорт, фізичне виховання, інноваційні методи фізичного виховання, інновації, викладач, ВНЗ.

Постановка проблеми. Не можна перетворювати спорт зі способу фізичного виховання студентів у спосіб боротьби за особистий успіх, не можна ділити людей на здібних і нездар до спорту, не можна розпалювати нездоровий потяг навколо боротьби за гідність школи. **В.А. Сухомлинський**

Фізичний розвиток у студентів є невід'ємною стадією загального розвитку. При чому фізичні вправи, спорт допомагають укріпити і сформувати не тільки фізично здорове тіло, а й сильний та міцний дух особи, сформувати сталу індивідуальність.

Таким чином, немає сумнівів з приводу того, що спорт в дитячому (шкільному) віці має досить важливе значення в різних аспектах.

Важливо також зазначити про важливість спорту у житті більш зрілої особи – студента. Так, під час навчання у вищому навчальному закладі також є важливим елемент, що пов'язаний із фізичним розвитком особи, формування міцної тіло-будови, підтримання сталих фізіологічних процесів в організмі особи.

Так, аспекти поставленої нами проблеми знайшли своє відображення в роботах філософів та медиків Г. Гроція, Геродота, Гіппократа та вітчизняних науковців В.А. Ананьєвої, А.І. Баркан, Л.А. Венгер, А.М. Дороніна, Т.М. Доронової, Н.А. Дьяченко, Б.Б. Єгорова, Ю.Ф. Змановский, Г.П. Іванової, І.М. Козлової, В.Т. Кудрявцева, Л.І. Латохіной, С.В. Менькова, В.А. Нестерова, М.А. Правдова, А.В. Самсонової, Т.Д. Фершаловой, Б.В. Шевригіної та інших.

Мета роботи – проаналізувати інноваційні механізми фізичного виховання студентів.

Для досягнення окресленої мети, визначено такі **завдання**:

- 1) дослідити поняття, природу та особливості фізичного виховання осіб вказаної нами категорії суспільства;
- 2) розглянути наявний стан вказаної проблеми;
- 3) охарактеризувати позитивні та негативні сторони питання;
- 4) визначити особливості вказаних верств суспільства в аспекті фізичного виховання;
- 5) з'ясувати можливі шляхи вирішення питання.

Об'єкт дослідження – відносини, що виникають у сфері здійснення фізичного виховання студентів; вікова категорія осіб – особи віком від 17 до 23 років.

Предмет дослідження – конкретні методи фізичного виховання, шляхи психологічного зв'язку викладача та особи.

Методологічну основу дослідження становлять такі концептуальні підходи: діалектичний, який застосовано для з'ясування правової природи фізичного виховання; синергетичний – для пізнання інноваційного механізму реалізації фізичних вправ до студентів.

У роботі використано також загальнонаукові та спеціальні методи пізнання: аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, ідеалізація, індукція, дедуктивний, системно-структурний метод та ін.

Теоретичну основу дослідження становлять наукові положення, що містяться у працях вітчизняних та іноземних дослідників з питання фізичного виховання.

Інноваційне виховання студентів. Проблемою розвитку сучасного фізичного виховання студентів являється велика кількість пережитків та стереотипів, що продовжують використовуватися викладачами та відповідно не мають максимальної віддачі та ефекту.

Проблемним є той аспект, що протягом останніх років у зв'язку із розвитком науки, освітніх процесів та інших освітніх елементів (факторів) такі зміни привели до нового формату освіти (нового рівня освіти), однак, наука фізичного виховання не встигла модифікуватись та немає відповідності із розвитком фізичного виховання.

Після активної розумової праці в період теоретичних занять найбільш ефективними для студентів є ті види фізичної активності, які підвищують аеробне енергозабезпечення організму і поліпшують роботу серцево-судинної та дихальної систем, обмінні процеси, стійкість до стресових ситуацій.

Для кожного виду професії, різновиду факультету, специфіки викладання певних стресових предметів викладач повинен визначати конкретну модифікацію фізичних вправ.

Так, наприклад, значна кількість викладачів при виборі методики фізичного виховання, схеми, використовують певні опитувальники, які дають змогу відчуту загальну ситуацію в аспекті фізичного виховання.

Такі опитувальники можуть містити наступні запитання (традиційно):

1. Боротьба з адинамією шляхом занять фізичною культурою і спортом.
2. Знання Законодавства України щодо обмеження куріння та особисте ставлення до тютюнопаління.
3. Вживання алкоголю і ставлення до зловживання.
4. Зловживання кавою та іншими енергетичними напоями.
5. Збалансоване харчування.
6. Дотримання режиму відпочинку [4; с. 86].

Аналіз науково-методичної літератури дає змогу виявити такі проблеми в організації фізичного виховання у вищих закладах освіти, які стосуються таких питань: кількість годин із фізичного виховання для розв'язання завдань оздоровлення студентської молоді; рівень стану здоров'я й фізичної підготовленості студентської молоді; рівень освіти культури, зокрема фізичної культури та ставлення до власного здоров'я; рівень мотивації студентів до занять фізичної культури й спорту [1; с.156].

Упровадження нових інноваційних технологій і методик проведення занять із фізичного виховання у вищих навчальних закладах є відкритим та єдиним засобом збільшення рухової активності, яка сприятиме покращенню фізичної й розумової

працездатності, активізації психічних процесів, позитивному впливу на навчальну діяльність.

Інноваційні методи у фізичному вихованні потрібно застосовувати у двох аспектах, що будуть висвітлені у вказаних тезах.

По-перше, варто звернути увагу на моральну складову фізичного виховання. Інноваційним має бути психологічний підхід викладача до спілкування із студентом [5; с. 56].

Фізичне виховання має не тільки фізіологічний вплив на особу, а й морально формує психологічну особистість особи, сприяє здійсненню естетичного виховання. У процесі виконання фізичних вправ слід розвивати здатність сприймати, відчувати естетичне задоволення, розуміти і правильно оцінювати красу, витонченість, виразність рухів, виховувати в особі правильне розуміння та важливе значення руху, фізичних вправ.

На мою думку, у вказаному аспекті, безумовно, варто вести мову не тільки про важливість фактору суто фізичного навантаження для студентів, як важливого чинника фізичного виховання. Насправді вказаний аспект має другорядний похідний характер. Зазначаю, що пріоритетним у даному випадку буде не фізична складова, а психологічна, оскільки набагато важливіше не підібрати правильне навантаження для студента, а знайти із ним спільну мову, «психологічний мостик», який сприятиме налагодженню відносин між викладачем та самою особою, а це сприятиме і подальшому активному і результативному процесу фізичного виховання.

Вищевказана моральна складова, безумовно, має дуже важливе значення.

Однак, як уже згадувалось, не потрібно забувати і про основне – фізичну складову спортивного виховання студентів. Серед наукових робіт, присвячених фізичному вихованню студентів усе більшого значення набуває дослідження засобів і методів фізичного вдосконалення організму й дозування фізичних навантажень, у таких авторів, як А. В. Магльований, І. Р. Боднар, О.Ю.Іваночко. Авторська програма О. Ю. Іваночко [3; с.195] вирішує питання комплектування спеціальних медичних груп за нозологічними ознаками, запровадження системи модульного контролю за показниками фізичної підготовленості та параметрами функціонального стану, побудови фізіологічної кривої під час академічних і самостійних занять, моделювання рівнів фізичних навантажень та режим їх поетапної регламентації, що в кінцевому варіанті розв'язує проблему обґрунтування рівнів фізичних навантажень і тривалості етапів занять фізичним вихованням відповідно до рівня фізичної підготовленості й функціонального стану

студенток, які віднесені до спеціальних медичних груп із захворюванням судинної системи [4; с. 36].

Таким чином, проаналізувавши вищевикладене варто вказати, що при фізичному вихованні студентів не потрібно забувати про інновації виховання у сфері визначення рівня дефектності певних функцій особи, вироблення індивідуальних програм тренування, лікування, індивідуального підходу до покращення фізичного стану особи за допомоги зайняття фізичними вправами, спортом.

Інноваційні методи оцінювання студентів. Інноваційні методи оцінювання знань та навичок студентів також є важливими для покращення рівня фізичного виховання студентів.

Особлива увага надається педагогічному контролю: методам педагогічних спостережень і тестувань різних сторін діяльності студентів. Заняття фізичною культурою можуть вважатися раціональними лише тоді, коли викликають позитивні анатомо-фізіологічні зміни в організмі, здійснюють оздоровчий вплив, сприяють всебічному фізичному розвитку. Цього можна досягнути лише в тому випадку, коли буде здійснюватися постійний контроль за відповідністю обсягу та інтенсивності навантажень віковим особливостям тих, що займаються, рівню їх фізичної підготовленості. Неадекватні навантаження часто призводять до не передбачуваних наслідків.

Висновок. Одним із напрямів роботи вищих навчальних закладів є діяльність, яка спрямована на збереження фізичного здоров'я студентів. Дбати про фізичне здоров'я, формувати розумові і фізичні якості покликана фізична культура і спорт. Збереження фізичного, психічного і соціального здоров'я підростаючого покоління (студентів) – одне з найважливіших завдань нашого суспільства

У сучасному суспільстві освіта є соціальною і духовною опорою життєдіяльності людей. Для сучасного суспільства впровадження інноваційних технологій в освіту має не стільки теоретичне, скільки практичне значення, оскільки в умовах глобалізації воно стосується його історичного розвитку та перспектив, які пов'язані з так званими «високими технологіями».

Інноваційні педагогічні технології потрібно впроваджувати в аспекті самого виховання студентів і в аспекті оцінювання.

Спортивне виховання повинно набувати характер не тільки фізичного виховання, а й мати моральне спрямування.

Особлива увага має надаватись педагогічному контролю: методам педагогічних спостережень і тестувань різних сторін діяльності студентів. Заняття фізичною культурою

Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту, Харків, 2017

можуть вважатися раціональними лише тоді, коли викликають позитивні анатомо-фізіологічні зміни в організмі, здійснюють оздоровчий вплив, сприяють всебічному фізичному розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Присяжнюк С.І. *Фізичне виховання студентів / Присяжнюк С.І.* – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 504 с.
2. Брижков Г.В. *Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навч. Посібник / Г.В. Брижков — 2-е вид., випр.* — Х.: «ОВС», 2008. — 406 с.
3. Присяжнюк С.І. *Фізичне виховання студентів / Присяжнюк С.І.* – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 504 с.
4. Чичкан О.А. *Фізичне виховання у схемах. Навчально-методичний посібник / Чичкан О.А., Кость М.М..* – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. – 104 с.
5. Шиян, Б.М. *Теорія і методика фізичного виховання школярів: підручник: в 2ч. / Б.М. Шиян.* – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – Ч.1. – 272 с.

Міністерство освіти і науки України
Управління у справах молоді та спорту
Харківська обласна державна адміністрація
Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради
Харківська державна академія фізичної культури
Кафедра менеджменту фізичної культури

**«СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ І СПОРТУ»**
ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**«СТРАТЕГИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ РАЗВИТИЕМ
ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА»**
СБОРНИК НАУЧНЫХ СТАТЕЙ

**«STRATEGIC MANAGMEN OF PHYSICAL CULTURE AND
SPORTS»**
COLLECTION OF SCIENTIFIC ARTICLES

ХАРКІВ - 2017

УДК 796.05(08)

ББК 75,4

С 83

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Імас Є.В.	<i>д.е.н., професор</i>	НУФВіСУ, м. Київ
Приступа Є.Н.	<i>д.пед., професор</i>	ЛДУФК, м. Львів
Ажиппо О.Ю.	<i>д.пед., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Ткачов С.І.	<i>д.пед., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Камаєв О.І.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Єрмаков С.С.	<i>д.пед., професор</i>	ХДАДМ, м. Харків
Цьось А.В.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	СНУ, м. Луцьк
Мічуда Ю.П.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	НУФВіСУ, м. Київ
Борисова О.В.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	НУФВіСУ, м. Київ
Томенко О.А.	<i>д.фіз.вих., професор</i>	СумДПУ ім. А.С.Макаренка
Шестерова Л.Є.	<i>к.фіз.вих., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Кириленко В.В.	<i>Начальник управління у справах молоді та спорту Харківської обласної державної адміністрації</i>	ХОДА, м. Харків
Чубаров О.С.	<i>Директор Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради</i>	ХМР, м. Харків
Лобойченко К.А.	<i>Заступник міського голови з питань сім'ї, молоді та спорту Член виконавчого комітету Харківської міської ради</i>	ХМР, м. Харків
Попов А.М.	<i>заслужений працівник фізичної культури і спорту, директор Харківського обласного вищого училища фізичної культури і спорту</i>	ХОВУФКіС, м. Харків
Бондар А.С.	<i>к.фіз.вих., професор</i>	ХДАФК, м. Харків
Путятіна Г.М.	<i>к.фіз.вих., доцент</i>	ХДАФК, м. Харків
Леонов Я.В.	<i>к.е.н., доцент</i>	ХДАФК, м. Харків
Середа Н.В.	<i>к.фіз.вих., доцент</i>	ХДАФК, м. Харків
Стадник С.О.	<i>к.фіз.вих.</i>	ХДАФК, м. Харків
Петренко І.В.	<i>ст. викл.</i>	ХДАФК, м. Харків

Затверджено Вченою радою Харківської державної академії фізичної культури

протокол № 13 від «29» травня 2017 року

Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: збірник наукових праць. [Електронний ресурс]. – Харків: ХДАФК, 2017. – 304 с. – Режим доступу: <http://hdafk.kharkov.ua/ua/naukova-robota/dsrtet4>

У збірнику наукових праць розміщено статті науковців, аспірантів, магістрантів, студентів, викладачів вищих навчальних закладів, керівників та тренерів спортивних шкіл, управлінців сфери фізичної культури і спорту. Статті присвячені дослідженню особливостей стратегічного управління розвитком фізичної культури і спорту на різних рівнях.